

**ГАДААДЫН ЗАРИМ ОРНЫ ОЛОН НИЙТИЙН ТЕЛЕВИЗИЙН
ХӨТӨЛБӨРИЙН АГУУЛГАД ХЯНАЛТ ТАВИХ
ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ
(Мэдээлэл лавлагаа)**

Ө.Мөнхтунгалаа

Судалгааны зорилго

Судалгааны зорилго нь Монгол Улсын олон нийтийн телевизийн сувгуудаар бусад орны соёл, зан заншил, ёс суртахууныг харуулсан олон ангит киног байнгын давтамжтайгаар гаргаж байгаа нь хүүхэд залуучуудын оюун санаа, зан суртахуунд нөлөөлж байна гэсэн шүүмжүүд олон нийтийн дунд түгээмэл байдаг тул бусад орнуудын олон нийтийн телевизүүд гадаадын кино, нэвтрүүлгийн эфирийн цагт эзлэх хувь хэмжээг хуульчлан тогтоодог эсэх, хэрвээ тогтоодог бол ямар хяналт, зохицуулалттайгаар энэ асуудлыг шийдвэрлэдэг талаарх туршлагыг харьцуулан судлахад оршино.

Судалгааны үр дүн

Судалгаанд Вьетнам, БНХАУ, АНУ, Франц зэрэг орнуудын олон нийтийн телевизийн үйл ажиллагаатай холбогдох хуулиудыг ашиглалаа. Эдгээр орнуудын хууль тогтоомжид гадаадын кино, нэвтрүүлгийн эфирийн цагийг зохицуулсан заалт буй эсэхийг судалж үзэхэд уг харилцааг шууд зохицуулсан заалт байхгүй боловч бусад холбогдох эрх зүйн актуудаар зохицуулсан байна.

Тухайлбал, БНХАУ-д Радио, телевизийн удирдах байгууллага 2013 оноос гадаадын кино, нэвтрүүлгийг хязгаарлах шинэ журам баталсан. Тус журмаар дотоодын кино сувгууд зөвшөөрөгдсөн гадаадын кино, нэвтрүүлгийг дуу, дүрсний өндөр чанартайгаар нэвтрүүлэх, телевизийн нэвтрүүлгийн оргил цагаар гадаадын олон ангит кино үзүүлэхийг хориглох, 19-22 цагийн хооронд гадаадын олон ангит кино үзүүлэхийг тус улсын телевизийн бүх сувагт хориглосон бөгөөд ийм төрлийн кино нь нэвтрүүлгийн цагийн гуравны нэгээс хэтрэхгүй байх, зохиогчийн эрх аваагүй киног үзүүлэхийг хоригложээ.

Вьетнам улсад хувийн мэдээллийн хэрэгсэл байхгүй бөгөөд олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийг төрөөс санхүүжүүлдэг, телевизийн хөтөлбөрийн агуулга, мэдээ, мэдээлэл бэлтгэх үйл ажиллагаанд мэдээллийн байгууллагын тэргүүн нь ерөнхий редактор */телевиз, сонин, хэвлэмэл материал ба онлайн мэдээллийн хэрэгсэл/* болон редактор хяналт тавьдаг байна. Мөн гадаадын мэдээний суваг, кабелийн шууд дамжуулж буй сувгуудын мэдээллийг цензурдах, гадаадын кино нэвтрүүлгийг хязгаарлах асуудал байдаг ба зарим талаасаа энэ нь шүүмжлэл дагуулдаг байна.

АНУ-ын бүх радио, телевизийн станцууд, хувийн ба улсын, боловсролын ба арилжааны телевизүүд тусгай зөвшөөрөлтэйгээр үйл ажиллагаа явуулдаг. Аль нэгэн муж улс буюу холбооны засгийн газраас радио, телевизийн сувгуудыг өмчлөхийг хуулиар хориглоно. Түүнчлэн нэвтрүүлгийн хөтөлбөр, агуулгыг Засгийн газрын зүгээс хянах “шалгах” үйл ажиллагаа явуулдаггүй. Харин олон нийтийн телевизүүд тус тусдаа хөтөлбөртэй байх бөгөөд аль нэг нь монополь эрхтэй байж болохгүй гэдгийг Federal Communication Commission -оос шаарддаг

Хэдийгээр нэлээд улс орон хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд төрөөс тавих хяналтыг багасгаж, хуулиар хориглосон ч тухайн мэдээллийн агуулга, зорилгыг харгалзан тодорхой хязгаарлалтыг хийж байна. Аливаа улс орны хуулиар доорх хязгаарлалтыг тодорхой хэмжээний хүрээнд хийхийг зөвшөөрдөг.

- Ёс суртахууны хязгаарлалт буюу олон нийт, иргэдэд хүргэхэд ёс зүйн хувьдтохиромжгүй мэдээллийг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр нийтлэхийг хориглодог.
- Батлан хамгаалахын хязгаарлалт буюу аливаа улс орны батлан хамгаалах, цэрэг цагдаагийн хүчин чадалтай холбоотой мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, түгээхийг улсын аюулгүй байдлын үүднээс хориглодог.
- Улс төрийн хязгаарлалт буюу ард иргэдийн дунд үймээн самуун дэгдээх, улс төрийн тогтворгүй байдал бий болгохгүйн үүднээс аливаа сөрөг, ташаа мэдээллийг нийтэд хүргэхийг хориглодог.
- Шашны хязгаарлалт буюу тухайн улс оронд зэрэгцэн оршин тогтнож буй аливаа шашны үнэ цэнэ, тэнцвэрт байдлыг хадгалах үүднээс хэт нэг талыг барьсан, бусад шашны холбогдолтой сөрөг мэдээллийг нийтлэхийг хориглох зэрэг байдаг.

Эдгээр хязгаараас давсан хязгаар хориг хийсэн тохиолдолд улс төрийн хараат байдал тодорхой хэмжээнд бий болсон гэж дүгнэдэг байна.

Нэг. Олон нийтийн телевизийн сувгаар гарч буй бусад улс орны соёл, заншил, ёс суртахууныг харуулсан киноны нөлөөллийн талаар хийсэн зарим судалгааны талаар

Судалгааны сэдвийн хүрээнд хөндөж тавихыг оролдсон асуудлууд ихээхэн өргөн хүрээтэй, нарийн түвэгтэй байсан учраас дараах эх сурвалжаас тойм хэлбэрээр ашиглалаа. Монгол Улсын хэмжээнд телевиз, радиогийн өргөн нэвтрүүлгийн харилцааг зохицуулж буй эрх зүйн баримт бичгүүдэд гадаадын кино, нэвтрүүлэг цацах эфирийн цагийг тогтоосон зохицуулалтгүй бөгөөд Харилцаа Холбооны зохицуулах хороо “*Телевиз, радиогийн өргөн нэвтрүүлгийн зохицуулалтын ерөнхий нөхцөл шаардлага*”-ыг баталж өргөн нэвтрүүлгийн хяналтыг 2011 оны 3 дугаар сарын 1-ний өдрөөс хэрэгжүүлж иржээ.

Манай улсад 2012 оны эхний байдлаар 469 хэвлэл мэдээллийн байгууллага үйл ажиллагаа эрхэлж байгаагаас 149 телевиз идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байна. Телевизийн тоо сүүлийн жилүүдэд тогтмол нэмэгдэж үндэсний хэмжээнд нэвтрүүлгээ цацдаг телевизийн тоо 16-д хүрчээ. Эдгээр телевизүүдийн долоо хоногийн нэвтрүүлгийн дундаж цаг 123 байгаа бол хөдөө орон нутгийн телевизүүдийнх 77 цаг хүүхдийн, залуучуудын, хөгжмийн, спортын, уран сайхны киноны, экологийн, гэр ахуйн гэх зэргээр төрөлжих болсон байна.

Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүд нь олон нийтэд боловсрол олгох, ухамсар, соёлыг төлөвшүүлэхийн тулд зохих хувь нэмэр оруулж буй хэдий ч иргэдийн санал хүлээн авах “1111 Төв”-д ч телевиз, кабелийн сувгуудын агуулга, хөтөлбөр, нэвтрүүлэг нь иргэдийг залхаасан, нэг хэвийн мэдээ мэдээлэлтэй байгаагийн дээр хүүхэд залуучуудын хүмүүжил, ёс суртахуун, зан төлөвт сөрөг нөлөө үзүүлэхүйц, ёс зүйгүй, хэмжээ хязгаарлалтгүй байгаа, гадаадын олон ангит кино нэвтрүүлэг байнгын датамжтай гарч, чат, мессеж ашигласан нэвтрүүлгүүд үндэсний хэл соёлыг алдагдуулж болзошгүй, түүнчлэн дэлгэц дүүрэн учир холбогдолгүй баннер, зар сурталчилгаа гарч байгаа зэрэг санал, гомдол ихээр ирж байгааг Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байгаа эфирийн 16 телевиз, кабелийн 29 сувгийн 2012 оны 2 дугаар улирлын Телевиз, радиогийн өргөн нэвтрүүлгийн зохицуулалтын ерөнхий нөхцөл шаардлагын биелэлтэнд хийсэн мониторингийн тайланд дурьджээ.¹⁴²

¹⁴²Телевиз, радиогийн өргөн нэвтрүүлгийн зохицуулалтын ерөнхий нөхцөл шаардлагын биелэлтэнд хийсэн мониторингийн дүн, 2012 оны 2 дугаар улирал.

АНУ-д телевизийн сувгуудад хийгдсэн мониторингийн судалгаагаар Америкийн Кабелийн Телевизийн Үндэсний Холбооноос санхүүжүүлж, эмч, сэтгэл зүйчид, хуульчид, сэтгүүл зүй судлаачид, хэвлэлийнхнээс бүрдсэн судлаачдын баг *“Телевизийн Хүчирхийллийн Үндэсний судалгаа”*-ны дүнгээс харахад дундаж америк хүүхэд 18 нас хүрэхдээ хүчирхийллийн 200 мянган үйлдэл, 16 мянган аллагыг зурагтаас үзсэн байдаг аж. Зурагтаар гарсан Холливудын 1000 гаруй киноны агуулгад хийсэн дүн шинжилгээгээр зөрчилт байдалд хүрсэн гол баатруудын ердөө 4 хувь нь асуудлыг хүчирхийллээс зайлсхийсэн хувилбараар шийдэж буй байдлаар дүрсэлсэн нь тогтоогджээ. Иймд, америк залуучууд хэрцгий, түрэмгий болж байгааг телевизийн хүчирхийлэлтэй холбон тайлбарлажээ.

2-7 настай хүүхдүүдийн 81 хувь нь зурагтыг томчуудын хяналтгүйгээр 7 хоногт дор хаяж 28 цаг үздэг бөгөд тэдний дунд *“Аавтайгаа байх дуртай юу, зурагтаа үзэх дуртай юу”* гэж асуухад 54 хувь нь *“Зурагт”* гэж хариулсан байх жишээтэй. Эцэг эхийнхээ сурган хүмүүжүүлэх үүргийг зурагтаар ийнхүү орлуулах болсон Америкийн шинэ үе гэр бүлийн уламжлалт үнэ цэнэ, нандин харьцаанаас улам бүр холдож байгааг сэтгэл зүйчид дурьджээ. 2001 онд Америкийн Боловсролын яамнаас сурлага муутай хүүхдүүдийн дунд судалгаа хийхэд 67 хувь нь мөн л зурагтын донтой байв гэжээ.

Монгол Улсад энэ чиглэлээр судалгаа хийсэн байгууллага, судлаач одоогоор байхгүй байна.

Хоёр. Гадаадын зарим улс орнуудын олон нийтийн радио телевизийн үйл ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтын талаар

2.1. ВЬЕТНАМ

Тус улсын радио, телевизийн байгууллагын үйл ажиллагааг Харилцаа холбооны яам хариуцан ажилладаг. Харилцаа холбооны тухай хуулийн (Ha Noi, Day 23 month 11 year 2009, LAW on telecommunication) гол зохицуулалт нь мэдээлэл, харилцаа холбоотой холбогдох үйл ажиллагаа, тухайлбал хөрөнгө оруулагч ба бизнес, мэдээлэл холбоо харилцааны олон нийтийн хүртээмж, мэдээлэл холбоо харилцааны удирдлага, мэдээлэл холбооны салбарт ажиллагчдын бүтэц, үйл ажиллагаа тэдний эрх, үүрэг зэргийг зохицуулдаг. Салбарын үйл ажиллагааг зохицуулсан 165 эрх зүйн баримт бичгүүд байгаагаас 7 хууль, 31 тогтоол, захирамж, бусад бичиг баримтууд байна.

Эдгээр дүрэм, журмын зохицуулалтаар Вьетнамын олон нийтийн мэдээлэл, харилцаа холбооны үйлчилгээг хангах сангаас олон нийтийн телевизийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлдэг байна. Вьетнамд хувийн мэдээллийн хэрэгсэл байхгүй. Телевизийн хөтөлбөрийн агуулга, мэдээ, мэдээлэл бэлтгэх үйл ажиллагаанд Ханйд байрлах Намын мэдээ, мэдээллийн хүрээлэнгээс хяналт тавьдаг байна.

Мэдээний тухай хуулийн /Hanoi, 28 December 1989, Law on Media/ 13 дугаар зүйлийн 1-д зааснаар мэдээллийн байгууллагын тэргүүн нь ерөнхий редактор (хэвлэмэл мэдээллийн хэрэгсэл), ерөнхий захирал юмуу захирал (радио, телевиз, дүрс, дуу авианы хөтөлбөрүүд бэлтгэх нэгж) байна.

13 дугаар зүйлийн 2-т зааснаар Мэдээллийн хэрэгслийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах ерөнхий редактор нь Вьетнамын иргэн байх ба оршин суух хаяг нь Вьетнамд байна. Ерөнхий редактор нь төрөөс зохицуулсан улс төр, ёс суртахуун, мэдээллийн ажилтны мэргэжлийн стандартыг хангасан этгээд байна.

13 дугаар зүйлийн 3-т зааснаар Мэдээллийн хэрэгслийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах ерөнхий редактор нь сэтгүүл зүйн нийтлэл, нэвтрүүлэг, кино хөтөлбөрийн агуулга, нийтэд хүрэх бүхий л үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажилдаг байна.

Тус улс нь гадаадын мэдээ, мэдээллийн кабелийн сувгуудад хязгаарлалт хийж байгааг албан бус эх сурвалжид дурьджээ.

2.2.БНХАУ

Хэвлэл мэдээллийн харилцааг бүхэлд нь БНХАУ-ын харилцаа холбооны хуулиар /PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA TELECOMMUNICATIONS LAW/ зохицуулдаг. Энэ хууль нь харилцаа холбооны зах зээлийг зохицуулах, хэрэглэгчдийн эрх ашгийн хамгаалах, харилцаа холбооны сүлжээ мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах, харилцаа холбооны зах зээлд шударга өрсөлдөөнийг дэмжих, харилцаа холбооны салбарыг хөгжүүлэх зорилготой байна.

Харилцаа холбоог зохицуулах хуулиар Радио, телевизийн удирдах байгууллага нь өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан, хяналт тавьж ажилладаг. Тус байгууллагын үйл ажиллагааны тайланд 2013 оноос гадаадын кино, нэвтрүүлгийг хязгаарласан шинэ журам хэрэгжүүлж, дараах зохицуулалт хийгджээ. Үүнд:

- Дотоодын кино сувгууд зөвшөөрөгдсөн гадаадын кино, нэвтрүүлгийг дуу, дүрсний өндөр чанартайгаар нэвтрүүлэх /Эйч-Ди форматтай/,
- Телевизийн нэвтрүүлгийн оргил цагаар гадаадын олон ангит кино үзүүлэхийг хориглох ,
- 19-22 цагийн хооронд гадаадын олон ангит кино үзүүлэхийг тус улсын телевизийн бүх сувагт хориглосон бөгөөд ийм төрлийн кино нь нэвтрүүлгийн цагийн гуравны нэгээс хэтрэхгүй байх,
- Зохиогчийн эрх аваагүй киног үзүүлэхийг хориглосон байна.
- Гадаадын киноны тухай телевизийн зар сурталчилгаа гурван минутаас хэтрэхгүй

Тус журмаар үзэгчдэд чанартай хөтөлбөр болон кино үзүүлэх, мөн үндэсний кино үйлдвэрлэлийг дэмжих үүднээс ийм хязгаар тогтоожээ. Орон нутгийн жижиг кабелийн телевизүүдэд тухайн орон нутгийн захиргаанаас хяналт тавин ажиллаж, шинэ журмыг зөрчсөн тохиолдолд захиргааны арга хэмжээ авах зохицуулалт хийгджээ.

2.3.ФРАНЦ

1986 батлагдсан Харилцаа холбооны эрх чөлөөний тухай хуулиар зохицуулагддаг. Радио, телевизийн нэвтрүүлгийн бодлого боловсруулах, нэвтрүүлэг цацах, бэлтгэх болон нэвтрүүлгийн архив санг баяжуулан хадгалах үйл ажиллагааг өөр өөр байгууллагууд тус тус хариуцдаг. Радио, телевизийн салбарын гол зохицуулагч байгууллага болох /Conseil Superior de l'Audiovisual/ Олон нийтэд үйлчилдэг радио, телевизийн байгууллага нь бие даасан хяналтын байгууллага юм.

Тус хуулиар олон нийтэд үйлчилдэг телевиз радиогийн байгууллагуудын хараат бус байдлыг баталгаажуулж, радио, телевизийн бүхий л байгууллагууд дүрс, дуу авианы өндөр чанартай, нэвтрүүлэг цацах явдлыг хянаж, нэвтрүүлэг бэлтгэх үйл ажиллагааг Франц хэл болон соёл урлагийг хөхүүлэндэмжихийг голлон анхаардаг.

Хуулийн 15-р зүйлд зааснаар /Conseil Superior de l'Audiovisual/ Олон нийтэд үйлчилдэг радио, телевизийн байгууллага нь хувийн болон олон нийтийн телевизийн сувгаар цацаж буй кино, нэвтрүүлгүүд хүүхэд болон өсвөр насныхны зан суртахуунд сөрөг нөлөө үзүүлэхүйц кино, нэвтрүүлгүүдийг хянах үүрэгтэй.

1987 онд Франц улсын телевизээ /TVF/ хувьчилснаар баримтат болон олон түмнийг гэгээрүүлэх чиглэлийн нэвтрүүлгийн цагаа эрс багасгаж, 5 хувь байсан шоу хөтөлбөр 16

хувь, зугаа цэнгээний хөнгөн нэвтрүүлгүүд 2 дахин, адал явдалт кино цувралууд 4 дахин, мөн гадаадын нэвтрүүлгүүдийн эфирийн цаг өссөн байна.

Хэдийгээр TVF телевизийн нийт нэвтрүүлгийн цагийн ядаж 50 хувь нь дотоодын үйлдвэрлэгчийн бүтээл байх ёстой боловч, 1988 онд телевизийн нийт нэвтрүүлгийн дөнгөж 39 хувь нь дотоодын студиудээр хийгдсэн, бусад нь гадаадын нэвтрүүлгүүд байв. Телевизийн нийт төсвийн 50 хувь нь реклам сурталчилгаанаас бүрддэг байв. Тус телевиз хөнгөн чанарын шоу хөтөлбөрийнхөө цагийг 16 хувиар, олон ангит киног 5 -20 хувьд хүргэн нэмэгдүүлж, цаг үеийн үйл явдлын тухай мэдээ мэдээллийн цагаа 30 хувь хүртэл хоргодуулсан байна.

2.4.АНУ

1996 оны Харилцаа холбооны тухай хуулиар Радио, телевизийн үйл ажиллагааг зохицуулдаг.

Тус хуулиар Харилцаа Холбооны улсын комисс */Federal Communication Commission/* -оос АНУ-ын бүх радио, телевизийн станцууд, хувийн ба улсын, боловсролын ба арилжааны телевизүүд тусгай зөвшөөрөл авдаг. Аль нэгэн муж улс буюу холбооны засгийн газраас радио, телевизийн сувгуудыг өмчлөх юмуу эрхлэн явуулахыг хуулиар хориглоно. Түүнчлэн нэвтрүүлгийн хөтөлбөр, агуулгыг Засгийн газрын зүгээс хянах “шалгах” үйл ажиллагаа явуулдаггүй. Иймд радио телевизийн нэвтрүүлэгт хяналт тавих ямар нэгэн тусгай үүрэгтэй байгууллага байдаггүй. Харин олон телевизүүд тус тусдаа хөтөлбөртэй байх бөгөөд аль нэг нь монополичилж болохгүй */Federal Communication Commission/* -оос шаарддаг.

Одоо хэрэгжиж хуулийн хүрээнд дараах журмуудаар зохицуулж байгаа харилцааг дурдвал:

Радио, телевизийн давхар эзэмшлийн хориг (1970): Радио, телевизийн давхар эзэмшлийн тухай анхны дүрэм журмаар нэг зах зээл дээрх радио болон телевизийг зэрэг эзэмшихийг хоригложээ. Одоо хэрэгжиж буй дүрэм нь нэг зах зээл дээр дор хаяж нэг телевиз ба нэг радиогийн суваг зэрэг эзэмшихийг зөвшөөрдөг. Томоохон зах зээлүүдийн хувьд тухайн зах зээл дээр хэдэн хувийн эзэмшлийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл байнагэдгээс шалтгаалан нэг хуулийн этгээд нэмэлт радио станцууд эзэмшиж болдог.

Орон нутгийн телевизийн олон хүний эзэмшлийн тухай дүрэм (1964): Орон нутгийн телевизийн эзэмшлийн дүрмээр аливаа хуулийн этгээд доорх нөхцөлийг хангасан тохиолдолд нэг (Nielsen хэвлэл мэдээллийн судалгааны төвийн тодорхойлсноор) Нэрлэсэн Зах Зээлийн бүс (DMA) дэх 2 телевиз эзэмшиж болдог. Үүнд: (1) тухайн сувгийн үйлчилгээ үзүүлж буй газар нутаг нь давхцахгүй, (2) хоёр сувгийн дор хаяж нэг нь DMA дэххамгийн шилдэг 4 сувгийн жагсаалтанд ороогүй (зах зээлд эзлэх хувь хэмжээн дээр үндэслэнэ) бөгөөд санал гаргасан нэгдлийн дараа DMA-д дор хаяж 8 хувийн эзэмшлийн арилжааны болон арилжааны бус телевизийн суваг үлдэж байх ёстой.

Хамтарсан телевизийн сүлжээний дүрэм (1946): Хамтарсан сүлжээний дүрэм нь анх аливаа хуулийн этгээдийг нэгээс олон радио суваг ажиллуулахыг хориглож байв. Хэдэнжилийн дараа уг дүрэм телевизийн сүлжээг хамран өргөжсөн. Өнөөдөр хамтарсан сүлжээний дүрмээр дараах 4 телевизийн сүлжээг нэгдэхийг хориглодог: ABC, CBS, Fox, ба NBC

Үндэсний телевизийн эзэмшлийн тухай дүрэм (1941): FCC 1941 онд телевизийн нэвтрүүлгийн сувгуудын улсын эзэмшлийн хориг хязгаарлалтыг анх батлахдаа зэрэг

эзэмшиж болох сувгийн тоон дээр олон тооны хязгаар тогтоосон юм. Үүний дараа зөвшөөрөгдсөн хэмжээг нэмэгдүүлэхийн тулд уг дүрмийг олон удаа өөрчлөн шинэчилсэн юм.

Өнөөдрийн байдлаар үндэсний телевизийн эзэмшлийн тухай дүрмээр аливаа хуулийн этгээдийг АНУ-ын телевиз үзэгч айл өрхийн 39-өөс дээш хувьд хүрдэг телевизийн сувагэзэмшихийг хориглодог. “Хүрэх” гэдгийг эзэмшлийн суваг бүрийг хуваарилсан телевизийн Нэрлэсэн Зах Зээлийн бүс (DMA) дэх телевиз үзэгч айл өрхийн тоо гэж тодорхойлдог.

DMA дэх айл өрх бүхэн маш өндөр давтамжийн (VHF) станцуудад хамаардаг бөгөөд DMA дэх айл өрхүүдийн 50 хувь нь хэт өндөр давтамжийн станцуудад (UHF) хамаардаг. Одоогоор ямар нэг бодитой арга хэмжээ аваагүй байгаа нэг салбар бол Радиотелевизийн гадаадын эзэмшлийн асуудал юм. АНУ-д кабель, хиймэл дагуул, хэвлэл буюу телекомийн үйлчилгээн дэх гадаадын эзэмшлийн талаар ямар нэг дүрэм байдаггүй боловч радио телевизийн гадаадын хөрөнгө оруулалт нь тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн сонгох хувьцааны 25 хувиас ихгүй байх ёстой.

* * *

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

- Вьетнамын Засгийн газрын мэдээлэл, холбоо харилцааны яам
- <http://english.mic.gov.vn/Trang/default.aspx>
- Name: Giang Nguyen, Year of Fellowship: 2010
- https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/fileadmin/documents/Media_Landscapes/Vietnam.pdf
- (Decision of the prime minister on the establishment, organization and operation of Vietnam Public - Utility - <http://www.vtf.vn/en/term/>)
- Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийн эзэмшил, түүний төвлөрлийн асуудлууд, Харьцуулсан судалгаа, М.Доржханд
- Олон нийтэд үйлчилдэг телевиз, радио: хуулийн харьцуулсан судалгаа, Тоби Мендель
- Редакцийн хараат бус байдал: эрх зүйн зохицуулалт ба харьцуулалт М.Батсуурь